

Venäjää kaikille itäsuomalaisille

Julkaistu 12. huhtikuuta 2011. Kirjoittanut Kaija Perho.

Kirjoituksessa pohditaan venäjän kielen opiskelua Itä-Suomessa, jossa kyseiselle kielelle on suuri tarve erityisesti palvelualoilla. Joensuun normaalikoulussa ja Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun Joensuun yksikössä on jo useampana vuonna saatu perustettua venäjän kielen ryhmiä sekä ensimmäisellä että viidennellä luokalla.

Tohmajärven kunta on ollut aloitteellinen venäjän kielen opiskelun edistämässä. Kunta on useaan otteeseen pyytänyt lupaa tarjota venäjää ruotsin tilalla B1-kielenä. Kunta hakee uudelleen kokeilulupaa, vaikkei ole vielä varma sen saamisesta.

Helsingin yliopiston venäjän kielen professori Arto Mustajoki on ehdottanut B1-kielen valikoiman lisäämistä naapurikielillä eli valikoimana olisi ruotsi, venäjä, norja ja viro. Tätä ehdotusta ei kuitenkaan vielä ole missään otettu käyttöön.

Itä-Suomessa on venäjän kielen tarve nyt kiistaton kaikilla palvelualoilla. Suuri osa runsaita ostoksia tekevistä asiakkaista ja lomaviettäjistä on Venäjältä, ruotsalaisia ei juuri näy.

Koulun jälkeen moni itäsuomalainen nuori suuntaa opiskelemaan Etelä-Suomeen, jossa ruotsin kieltä tarvitaan. Ei siis ole viisasta jättää ruotsia opiskelematta.

Opetushallituksen KieliTivoli-hanke on parina viime vuonna pyrkinyt edistämään venäjän, saksan ja ranskan kielen opiskelua ja on onnistunutkin tavoitteissaan hankkeeseen osallistuvissa kunnissa. Joensuun normaalikoulu osallistuu hankkeeseen ja siellä on kielten opiskelua lisätty opetussuunnitelman mukaisesti. Koulun uusi kieliohjelma on ollut voimassa vuodesta 2004. Ensimmäinen vieras kieli alkaa sen mukaan jo ensimmäisen kouluvuoden aikana ja valittavina on saksa, venäjä ja englanti. Jo viitenä vuonna ovat muodostuneet kaikkien kolmen kielen ryhmät. Ensimmäisen vieraan kielen valinnan monipuolistamiseksi on tehty paljon tiedottamista esikoululaisten vanhemmille sekä kielisuihkuja eri päiväkodeissa.

Viidenneltä luokalta alkava vapaaehtoinen kieli on Joensuun normaalikoulussa joko venäjä tai englanti. Englannin valitsevat kaikki saksan ja venäjän lukijat. Venäjän on viime vuosina valinnut vuosittain yli 20 oppilasta. Viidesluokkalaiset ovat itse esitelleet venäjän kielen opiskelua eri koulujen neljäsluokkalaisille. Venäjän kielen tarve on jo kaikille selvä, koska uimahallissa, tavarataloissa ja laskettelurinteillä sitä kuulee joskus useammin kuin suomea.

Lähellä Joensuun normaalikoulua toimii Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun Joensuun yksikkö, jossa jo monena vuonna on perustettu kaksi viidennen luokan ryhmää. Syksyllä 2010 perustettiin lisäksi 20 oppilaan ensimmäisen luokan ryhmä.

Venäjän kielen ryhmiä on saatu muodostettua paljolla tiedottamisella normaalikouluun ja kielikouluun. Olisi kuitenkin keksittävä keinot, miten kaikkiin kouluihin saataisiin venäjän opetusta. Uuden oppiaineen saaminen koulujen opetusohjelmaan on vaikeaa. Venäjän kieli kuten saksakin vaatii runsaasti kotitehtävien tekoa, jotta saavutettaisiin tuloksia. Venäjällä on Itä-Suomessa lisäksi rasitteena kielteiset asenteet, jotka onneksi ovat hälvenemässä sodan kokoneiden sukupolvien väistyessä ja uusien venäläisturisteista saatujen kokemusten lisääntyessä.

Ryhmiä perustaminen ei pelkästään riitä. Opetusmenetelmien monipuolistaminen ja nykyaikaistaminen on välttämätöntä kiinnostuksen ylläpitämiseksi. Joensuun normaalikoulussa olemme soveltaneet eurooppalaista kielisalkkua ja tavoitteenamme on saada lähivuosina kaikille kuudesluokkalaisille digitaalinen kielisalkku. Olemme myös laatineet uuden lauluihin ja peleihin perustuvan venäjän kielen oppimateriaalin alaluokkalaisille. Teemme myös erilaisia näytelmiä, joita esitämme koulun erilaisissa tilaisuuksissa. Kulttuuriretket Sortavalaan ja Petroskoihin lisäävät innostusta kielenopiskeluun. Yökoulut ja retket Suomessa eri kouluihin venäjän opiskelua esittelemään luovat ryhmiin innostusta.

Uudet oppimateriaalit tarvitaan kaikille luokkatasoille kaikkiin harvinaisempiin kieliin. Opetushallituksen on koottava monta työryhmää näiden materiaalien valmistumiseksi pian, koska kunnan oppikirjaa ei koulutyössä mikään voita.

Mielestäni kaikkien pitäisi opiskella kouluaikanaan mahdollisimman monen kielen alkeet, jotta työssä olisi helppo hankkia siinä tarvittava kielitaito. Eri kielet ovat yhtä arvokkaita, mutta nyt olisi mahdollisimman monen itäsuomalaisen syytä osata ainakin venäjän kielen alkeet.

Kirjoittaja on venäjän kielen lehtori Joensuun normaalikoulussa.

Tähän artikkeliin liittyvät asiasanat:
venäjän kieli